

**SISTEMA BIBLIOTECARIO DI ATENEO (UNIVERSITA DI PISA):
STRUČNO USAVRŠAVANJE PUTEM ERASMUS+ PROGRAMA**

Tanja Hercog

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
thercog@gskos.hr

Andrea Sudarević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
andreas@gskos.hr

Svjetlana Mokriš

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
marendic@gskos.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

471

Djelatnice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, u svibnju 2023. godine, u sklopu ERASMUS+ programa za nenastavno osoblje Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, posjetile su Sveučilište u Pisi u Italiji radi stručnog usavršavanja, tj. stjecanja novih znanja, vještina i kompetencija. Stručno usavršavanje provodilo se unutar Sistema bibliotecario di Ateneo, a koji predstavlja sveučilišni knjižnični sustav podijeljen na šest jedinica koje Talijani nazivaju Polo (nema primjerenog prijevoda). Svaka jedinica pokriva određene grane znanosti i ima svoju knjižnicu koja se nalazi u sklopu same jedinice ili u njezinoj neposrednoj blizini. Posjet Sveučilištu u Pisi trajao je pet radnih dana.

Sveučilište u Pisi osnovano je 1343. godine, iako neki podaci govore da je studenata bilo još u 11. stoljeću. Posebno je istaknuto u područjima fizike, matematike, inženjerstva i računarstva. U Pisi djeluje i Scuola Normale Superiore, jedna od elitnih akademskih ustanova u Italiji. Ova akademska ustanova prima oko 100 učenika godišnje i ima jedan od najtežih prijemnih ispita u Italiji. Školovanje (udžbenici, smještaj, hrana i sve potrebno) besplatno je kako bi se studenti mogli u potpunosti posvetiti svome obrazovanju. Ponose se svojim nobelovcima Enricom Fermijem, Carlom Rubbijom (fizičari) i Giosuèom Carduccijem (pjesnik) te drugim slavnim stanovnicima poput Galilea Galileija, Leonarda Fibonaccija i drugima. Galileo Galilei radio je kao profesor na Sveučilištu u Pisi. Postoji anegdota da se svako jutro penjao na zvonik, koji se i dan danas nalazi pored Fakulteta političkih znanosti te studente zvonom budio i pozivao na svoja predavanja.

Slika 1. Scuola Normale Superiore, Pisa

Prvi dan posjećena je Salezijanska knjižnica koja sadrži građu iz lingvistike, germanistike, slavistike i drevnih kultura. Tom prigodom izneseni su i prikazani rukom oslikani originalni crteži umjetnika koji su među prvima u svijetu na ekspedicijama proučavali egiptologiju, a velik dojam ostavlja i jedna od čitaonica koja se nalazi u prostoru Crkve, koja je dostupna svim korisnicima za korištenje. Već u prvoj knjižnici uočeno je da se korisnici sami služe građom, raspolažu visokim stupnjem knjižnične pismenosti te da su čitaonice pune studenata koji tamo borave i uče. Kolege knjižničari objasnili su svoje sustave nabave i održali predavanje o sustavima razmjene informacija između sveučilišta u Firenci i Sieni. Organiziran je posjet u prekrasni botanički vrt (Orto Botanico di Pisa) koji se nalazi nedaleko od Salezijanske knjižnice u samom srcu grada i najstariji je sveučilišni botanički vrt u Europi. Tijekom slobodnog vremena posjećen je nezaobilazni Kosi toranj u Pisi te ostale znamenitosti na katedralnom trgu u Pisi koje se nalaze na UNESCO-vu popisu svjetske baštine u Europi.

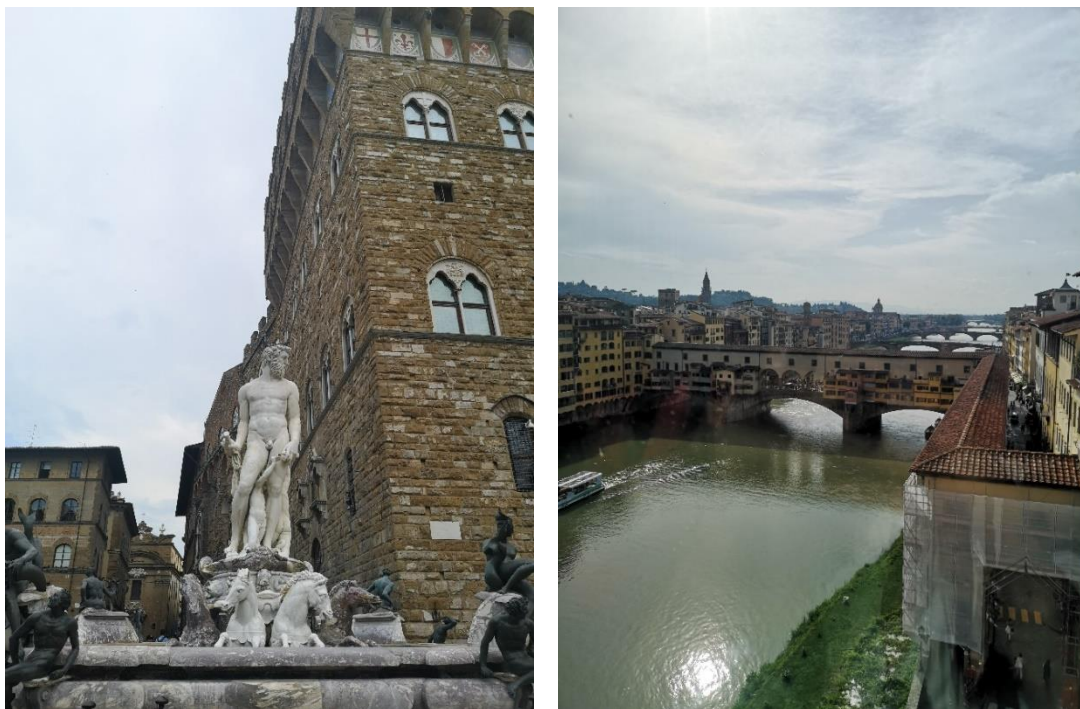
Slika 2. Salezijanska knjižnica, Pisa

Slika 3. Katedralni trg, Pisa

Sljedeći je dan bilo organizirano okupljanje u konferencijskoj dvorani knjižnice Pravnog fakulteta i političkih znanosti. Svi sudionici ERASMUS+ programa, kao i domaćini, održali su izlaganje o svom sveučilištu i knjižnici, o vrsti poslova koje svatko obavlja i samom načinu organizacije i poslovanja. Druženje je bilo informativno, opušteno i

ugodno. Ostvarena su brojna poznanstva i kontakti s kolegama knjižničarima. Slobodno popodne iskorišteno je za posjet Firenci, glavnom gradu pokrajine Toskane u Italiji. Uz brojne znamenitosti posjećena je i Galerija Uffizi, koja se nalazi u palači sagrađenoj sredinom 16. stoljeća po nalogu Cosme I de Médici, u kojoj se nalaze najpoznatija umjetnička djela Botticellija, Leonarda da Vincija, Michelangela, Caravaggia, Rafaela i drugih umjetnika.

Slika 4. Firenca

Treći je dan bio rezerviran za posjet Knjižnici medicine, kirurgije i farmacije. Tu su poslušana predavanja kolega koji uređuju repozitorij medicinskog sadržaja, a posebno su ponosni na stare anatomske atlase koji su u cijelosti digitalizirani. Osim toga, izlagali su o načinima upotrebe i održavanju njihova *knjižnično*-informatičkog sustava Alma. Također je primijećeno da su od ranog jutra sva čitaonička mjesta popunjena studentima. Kasnije toga dana, posjećen je grad Siena koji je jedan od najpoznatijih srednjovjekovnih povijesnih i kulturnih središta Toskane. Vrijeme je provedeno na jednom neobičnom i možda najljepšem europskom srednjovjekovnom trgu *Piazza del Campo*, izgrađenom u obliku školjke.

Slika 5. Siena

Četvrtog je dana na rasporedu bio posjet Knjižnici tehničkog fakulteta. Prilikom dolaska zapažen je dugačak red. Studenti dođu ranije i čekaju da se knjižnica otvori kako bi osigurali svoje mjesto u čitaonici, koja je cijeloga dana puna studenata, a broji preko 150 sjedećih mjesta. Na susretu nam je detaljnije objašnjen njihov sustav međuknjižnične posudbe i posebna platforma za razmjenu digitalnih dokumenata. Već i u ranije posjećenim knjižnicama uočeno je da se studenti sami poslužuju literaturom te da ih knjižničari samo upućuju (ukoliko su novi) gdje se što nalazi. Prilikom upisa, studenti i drugi korisnici budu upućeni na edukacijske materijale na njihovoj mrežnoj stranici koje donose informacije o uvjetima posudbe i korištenju građe, kako je ona smještena te kako sami mogu pregledavati kataloge i signature da bi se mogli neometano koristiti građom samostalno. Za informacijskim pultom najčešće rade studenti, dok knjižničarima ostaje

više vremena za stručne poslove. Slobodno poslijepodne provedeno je u Pisi, u ugodnoj šetnji po šetnici uz rijeku Arno, razgledavajući divnu arhitekturu i znamenitosti Pise.

Slika 6. Knjižnica Tehničkog fakulteta, Pisa

Posljednji dan boravka u Pisi proveden je u razgledavanju novouređene knjižnice Pravnog fakulteta i političkih znanosti. Spremišta građe popunjena su kompakтусima, na kojima stoji raznovrsna građa, dok vrijednu građu čuvaju u posebnim ormarima za pohranu. Prostor je pun manjih čitaonica od kojih mnoge od njih imaju pogled na Kosi toranj u Pisi. Predstavljen je napredni, skupocjeni skener koji sâm skenira građu, na način da se postavi knjiga, a skener sâm usisava listove i učitava preslike na umreženo računalo. Nakon ugodnog druženja, posjet se približio kraju. Isti dan je bio polazak za Hrvatsku, ispunjen dojmovima i zadovoljstvom jer je omogućeno ovo vrijedno iskustvo koje je ukazalo da je poslovanje vrlo slično, problemi isti sveprisutni, ali da se smisao svoga rada u konačnici pronalazi u zadovoljnim korisnicima.